

Sectorplan 24

PCB-houdende afvalstoffen

1 Achtergrondgegevens

1. Belangrijkste afvalfracties	PCB-bevattende apparaten en PCB-houdende olie
2. Belangrijkste bronnen	Elektriciteitsbedrijven en industrie waar transformatoren staan
3. Aanbod in 2000 (in Nederland)	1 kton (betreft alleen PCB-houdende olie) ²⁴
4. % nuttige toepassing in 2000	30% (na verwijdering PCB)
5. % verwijdering in 2000	70%
6. Verwacht aanbod in 2006	0 kton ²⁵
7. Verwacht aanbod in 2012	0 kton ²⁵
8. Bijzondere kenmerken	Euralcodes 13.01.01*, 13.01.09*, 13.03.01*, 13.03.06*, 16.01.09*, 16.02.09* en 16.02.10

2 Afbakening sectorplan

In dit sectorplan is het beleid uitgewerkt voor PCB-houdende olie, en apparaten en afvalstoffen die PCB's bevatten.

Het betreft apparaten die PCB's bevatten of hebben bevat en niet zijn gereinigd, en apparaten die PCB's kunnen bevatten, tenzij de houder aantoont dat het apparaat geen PCB's bevat (bijvoorbeeld door middel van analyseresultaten of met een verklaring van de leverancier in combinatie met een verklaring van de houder dat er na levering geen PCB's zijn toegevoegd).

PCB-houdende olie is olie met een PCB-percentagte dat groter is dan 0,5 mg/kg per congeneer 28, 52, 101, 118, 138, 153 en 180. Deze oliestroom wordt ook wel aangeduid als categorie IV afgewerkte olie.

Afvalstoffen die PCB's bevatten, kunnen zijn ontstaan door (on)bewuste vermenging van niet-PCB-houdende afvalstoffen met PCB-houdende olie. Voor deze afvalstoffen geldt eveneens dat ze bij een PCB-concentratie groter dan 0,5 mg/kg congeneer 28, 52, 101, 118, 138, 153 en 180 als PCB-houdend worden aangemerkt.

²⁴ De hoeveelheden en percentages hebben betrekking op PCB-houdende olie. Gelet op het beleid is de verwachting dat de hoeveelheid in de toekomst sterk afneemt.

In onderstaande tabel is aangegeven in welke sectorplannen andere dan de hiervoor genoemde afvalstromen aan de orde komen.

Voor deze stromen zie deze sectorplannen	
•ferro- en non-ferro metaalafvalstoffen	21	metaalafvalstoffen
•andere oliestromen	23	oliehoudende afvalstoffen

3 Beleid

Het beleid voor PCB-houdende afvalstoffen is gericht op het voorkomen van verspreiding van PCB's in het milieu. PCB-houdende afvalstoffen mogen worden gereinigd, maar de PCB's en de niet te reinigen PCB-houdende afvalstoffen dienen te worden vernietigd.

3.1 Preventiemogelijkheden

Sinds 1986 is het verboden PCB-houdende apparaten en PCB-houdende olie op de markt te brengen. De mogelijkheden voor preventie van bestaande PCB-houdende apparaten zijn beperkt omdat de apparaten al jaren in bedrijf zijn. Door in het afvalstadium zorgvuldig met deze apparaten om te gaan, dient te worden voorkomen dat andere materialen met PCB's verontreinigd raken.

3.2 Be- en verwerken

Op grond van de Europese regelgeving betreffende PCB's (Richtlijn 96/59) wordt verwerking van PCB-houdend afval per definitie aangemerkt als verwijdering. Het mengen van PCB-houdende afvalstoffen met als doel de concentraties van PCB's te verlagen teneinde de oliefractie als reguliere brandstof op de markt te brengen wordt niet toegestaan.

PCB-houdende afvalstoffen zijn alle afvalstoffen met een PCB gehalte van meer dan 0,5 mg/kg per congeneer 28, 52, 101, 118, 138, 153 en 180, en dienen te worden vernietigd. Deze vernietiging geschiedt door verbranden en wordt aangemerkt als verwijdering. PCB-houdende afvalstoffen mogen worden bewerkt teneinde de PCB's te scheiden van niet-PCB-houdende onderdelen van de afvalstof. De niet-PCB-houdende onderdelen, dit zijn veelal metalen transformatorbehuizingen en koperen spoelen, dienen wel zodanig gereinigd te zijn dat zij als schoon metaal zijn her te gebruiken.

Op grond van de Regeling verwijdering PCB's zouden houders van PCB-bevattende apparaten (voornamelijk transformatoren) deze uiterlijk op 31 december 1999 gereinigd of verwijderd moeten hebben. Het betreft daarbij een relatief groot aantal apparaten, waardoor bij de uitvoering van de verplichting een fasering aanvaardbaar wordt geacht. Apparaten met meer dan 5 mg/kg PCB's per congeneer 28, 52, 101, 118, 138, 153 en 180 dienen uiterlijk eind 2001 te zijn gereinigd of verwijderd, met 0,5-5 mg/kg PCB's per congeneer 28, 52, 101, 118, 138, 153 en 180 uiterlijk eind 2003.

4 Aspecten van vergunningverlening

Voor de algemeen geldende bepalingen bij vergunningverlening wordt verwezen naar 'Toelichting bij de sectorplannen'. Aanvullingen op en afwijkingen van deze algemene bepalingen zijn hierna gegeven.

4.1 PCB-houdende apparaten

4.1.1 Inzamelen en opslaan

In afwijking van de algemeen geldende bepalingen wordt uit oogpunt van doelmatig beheer geen vergunning verleend voor het uitsluitend opslaan (opslaan als zelfstandige activiteit) van PCB-houdende apparaten. Een uitzondering hierop zijn gemeentelijke KCA/KGA-depots die wel in aanmerking komen voor een vergunning voor de tijdelijke opslag van deze afvalstoffen. Een uitzondering wordt ook gemaakt voor een installateur die in het kader van onderhoudswerkzaamheden PCB-houdende apparaten meeneemt en tijdelijk in zijn inrichting bewaart, totdat deze PCB-houdende apparaten worden afgegeven aan een verwerker.

4.1.2 Be- en verwerken

Minimumstandaard

- De minimumstandaard voor de be- en verwerking van PCB-bevattende apparaten in het afvalstadium is aftappen en spoelen van de apparaten, zodanig dat het PCB-gehalte van de in het apparaat aanwezige vloeistof lager is dan 0,5 mg/kg PCB's per congenereer 28, 51, 101, 118, 138, 153 en 180, betrokken op het vulmiddel. Wanneer het PCB-houdende apparaat na reiniging niet opnieuw wordt gebruikt geldt voor de be- en verwerking van de resterende metalen de minimumstandaard voor metaalafvalstoffen algemeen (zie sectorplan 21 'Metaalafvalstoffen', paragraaf 4.1.2).
- Voor de be- en verwerking van de afgetapte vloeistoffen geldt de minimumstandaard voor be- en verwerking van PCB-houdende olie (zie onderhavig sectorplan paragraaf 4.2.2).
- Voor de overige met PCB vervuilde bestanddelen (papier, hout, ed.) geldt als minimumstandaard verwijderen door verbranden.

Overwegingen bij het vaststellen van de minimumstandaard

- De minimumstandaard is gericht op het voorkomen van verspreiding van PCB's in het milieu.
- Door materiaalhergebruik van het PCB-houdende apparaat na reiniging wordt het gebruik van primaire grondstoffen verminderd. Deze wijze van be- en verwerking is kosteneffectief en bedrijfszeker, en heeft uit een oogpunt van milieueffecten de voorkeur.
- De wijze van verwerking in het buitenland is in een aantal gevallen laagwaardiger dan de minimumstandaard. Op grond van nationale zelfverzorging wordt uitvoer voor verwijderen door storten in beginsel niet toegestaan.

4.2 PCB-houdende olie (Categorie IV afgewerkte olie)

4.2.1 Inzamelen en opslaan

PCB-houdende olie valt onder de noemer afgewerkte olie voor zover sprake is van smeer- of systeemolie (zie sectorplan 23 'Oliehoudende afvalstoffen', onderdeel afgewerkte olie) en wordt ook wel aangeduid als categorie IV afgewerkte olie.

Het verzamelen van PCB-houdende olie is niet vergunningplichtig. Partijen kleiner dan 200 kg per afgifte worden veelal samen met KGA ingezameld.

Het samenvoegen van partijen PCB-houdende olie is toegestaan. Het mengen van PCB-houdende olie met andere afvalstoffen ten behoeve van verwijdering is slechts toegestaan wanneer dit expliciet is toegestaan in de vergunning.

In afwijking van de algemeen geldende bepalingen bij vergunningverlening wordt uit oogpunt van doelmatig beheer geen vergunning verleend voor het uitsluitend opslaan (opslaan als zelfstandige activiteit) van PCB-houdende olie.

4.2.2 Be- en verwerken

Het verbranden van PCB-houdende olie is, gelet op de specifieke gevaarsaspecten, in de PCB-richtlijn (Richtlijn 96/59) aangemerkt als verwijdering.

Minimumstandaard

De minimumstandaard voor PCB-houdende olie is verwijderen door verbranden in een DTO. Nuttige toepassing van PCB-houdende olie is niet toegestaan.

Overwegingen bij het vaststellen van de minimumstandaard

- De minimumstandaard betekent voor deze afvalstroom tevens dat voorafgaande extractie of destillatie met chemische nabehandeling leidend tot een PCB-vrije brandstof die voldoet aan de daarvoor geldende specificatie of tot een herbruikbare olie, is toegestaan wanneer de geëxtraheerde PCB-houdende olie(rest) wordt verwijderd door verbranding. Dit geldt ook voor verbranding door gespecialiseerde bedrijven onder terugwinning van chloor.
- De minimumstandaard is een voortzetting van het bestaande beleid.
- De minimumstandaard sluit aan bij technieken die in de praktijk beschikbaar en bedrijfszeker zijn.
- De kosten van be- en verwerking conform de minimumstandaard zijn aanvaardbaar.
- Een hoogwaardiger minimumstandaard is niet voor alle PCB-houdende olie haalbaar, daarmee is de minimumstandaard milieueffectief.
- De wijze van verwerking in het buitenland is in een aantal gevallen laagwaardiger dan de minimumstandaard. Op grond van nationale zelfverzorging wordt uitvoer voor verwijderen door storten in beginsel niet toegestaan.

5 In- en uitvoer

Het toetsingskader, de bezwaargronden en de bijbehorende procedures voor in- en uitvoer zijn opgenomen in hoofdstuk 12 van het beleidskader. De uitwerking voor PCB-houdende afvalstoffen is hierna gegeven.

5.1 (Voorlopige) verwijdering

Aangezien PCB's op grond van EG-richtlijn 96/59 dienen te worden vernietigd, wordt alle in- en uitvoer van PCB-houdende apparaten, PCB-houdende olie en overige PCB-houdende afvalstoffen aangemerkt als in- en uitvoer voor (voorlopige) verwijdering.

Uitvoer van PCB-houdend afval voor storten is in beginsel niet toegestaan.

Uitvoer van PCB-houdende olie voor verbranden als vorm van verwijdering wordt in beginsel toegestaan.

Invoer voor (voorlopige) verwijdering, binnen de kaders van het beleid en rekening houdend met onderstaande kanttekeningen, is in beginsel toegestaan.

- Invoer voor storten wordt, op basis van nationale zelfverzorging, in beginsel niet toegestaan.
- Invoer van PCB-houdende afvalstoffen is, op basis van de minimumstandaard, alleen mogelijk wanneer de PCB's worden vernietigd.
- Invoer van met PCB's verontreinigde grond wordt alleen toegestaan wanneer bij de kennisgeving informatie wordt overgelegd (analyses), waaruit kan worden opgemaakt dat (1) de PCB's worden vernietigd conform de vereisten van de EU-regelgeving en (2) de betreffende grond door de ontvanger kan worden verwerkt tot materiaal dat binnen geldende normen (bijvoorbeeld Bouwstoffenbesluit) nuttig kan worden toegepast. Hierbij geldt als de voorwaarde dat de individuele vrachten grond moeten worden teruggevoerd naar het land van herkomst wanneer deze onverhoopt onvoldoende reinigbaar blijken om deze nuttig toe te passen.

5.2 (Voorlopige) nuttige toepassing

Hoewel een groot deel van de materialen waaruit PCB-houdende apparaten bestaan op de groene lijst staat, wordt het terugwinnen van metalen uit PCB-houdende apparaten niet aangemerkt als handeling van (voorlopige) nuttige toepassing.

6 Monitoring

De monitoring van PCB-houdende apparaten vindt plaats op basis van het meldingen- en registratiesysteem.